

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. – 4. évfolyam

Célok és feladatok

Az általános iskola alsó tagozatán a magyar nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja az anyanyelvi kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátítása. Az anyanyelvi képességek fejlesztése nemcsak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a nemzeti öazonosság erősödéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli érintkezések önálló és kreatív, integrált használatának elsajátításához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tantárgy középpontjába a kerettanterv az olvasás-szövegértés és a helyes beszéd képességének fejlesztését helyezi, mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják anyanyelvüket. Az első iskolai években a tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban az anyanyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés kialakítja és fejleszti a művekkel folytatott aktív párbeszéd képességét. Elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a saját gondolatok kifejtése, egymás véleményének megismerése, valamint az irodalmi művekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás kulturális technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

Ismeretszerzési, -feldolgozási és alkalmazási képességek fejlesztésének lehetőségei, feladatai

- beszédképesség fejlesztése,
- szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása,
- olvasás, az írott szöveg megértése,
- szövegértő olvasás fejlesztése,
- irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése,
- írás, íráskép fejlesztése,
- az íráshasználat fejlesztése,
- fogalmazási alapismeretek kialakítása,
- szövegalkotási gyakorlatok
- nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása,
- helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása,
- a tanulási képesség fejlesztése,
- az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése.

Kompetenciák fejlesztése

A magyar nyelv és irodalom tantárgy megteremti a kulcskompetenciák fejlesztésének lehetőségeit:

- az *anyanyelvi kompetencia* elsődleges eszköze,
- az utasítások, szöveges feladatok értelmezése révén közvetve hozzájárul a *matematikai kompetencia* fejlesztéséhez,
- az irodalmi művek olvasása segíti a *szociális és állampolgári kompetenciák* fejlesztését valamint az *erkölcsi nevelést*,
- a csoportmunka, kooperatív munkavégzés lehetőséget teremt az *önismeret és a társas kapcsolati kultúra* fejlesztésére,
- az információgyűjtés, önálló beszámolók készítése, digitális tananyagok használata során fejlődik a *digitális kompetencia*,
- a magyar történelem eseményeihez kapcsolódó szövegek feldolgozása a *nemzeti öntudat* erősödését segíti.

Szemponatok a tanulók teljesítményének értékeléséhez

Az első négy évfolyamon a tanulási folyamat egészében kiemelten fontos a fejlesztő értékelés. Az értékelés alapja a **pozitív megerősítés**, a folyamatos, jóindulatú visszajelzés, a motiváció erősítése a munkavégzésre. A tanító folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését, **személyre szóló** értékelést nyújt a fejlődés üteméről, az egyéni teljesítményről.

Segítséget nyújt a továbbhaladáshoz, a hiányosságok pótlásához. Az értékelés célja a helyes értékrend közvetítése, az elvárások megértése, a pontos munkavégzés igényének kialakítása. A helyes értékelés segíti a tanulók **önértékelésének** kialakítását, fejlesztését. A kisiskolások értékelésének alapelve a tapintat és a türelem.

Az értékelés igazodjon a gyakorlás során alkalmazott tevékenységekhez. A számonkérés igazodjon az életkori sajátosságokhoz, legyen változatos.

A folyamatos szóbeli értékelés mellett szükséges az írásbeli értékelés is. A fejlesztés csakis akkor lehet eredményes, ha az írásbeli munkák javítása azonnal megtörténik.

Az értékelés elsődlegesen a pedagógus feladata, de lehetőséget kell teremteni arra is, hogy a tanulók értékeljék önmaguk valamint társaik munkáját.

A folyamatos szóbeli és írásbeli értékelések jelentik félévi és tanév végi minősítő értékelések alapját. A fejlesztési ciklusok végén a tanulói teljesítmények érdemjegyekkel történő értékeléséhez támpontot jelentenek a fejlesztés várt eredményeinek meghatározása a kerettantervben.

Az évfolyamok óraszámjai

	A tantárgy heti óraszámja	A tantárgy éves óraszámja
1. évfolyam	8	288 (144 olvasás, 144 írás)
2. évfolyam	8	288 (185 olvasás , 74 nyelvtan, 29 írás)
3. évfolyam	7	252 (148 olvasás , 74 nyelvtan , 30 fogalmazás)
4. évfolyam	7	252 (148 olvasás , 74 nyelvtan , 30 fogalmazás)

1–2. évfolyam

A tanuló érzelmi érzékenysége, erkölcsi gondolkodása legalább olyan szintre kerül, hogy az olvasott művekben képessé válik emberi alaphelyzetek, irodalmi témák, természeti motívumok felismerésére, megnevezésére. Bekapcsolódik a jó és a rossz, a szép és a csúnya fogalmak tartalmáról szóló órai beszélgetésekbe. Megismeri a nagy ünnepkörök egy-egy szöveghagyományát, ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Részt vesz a ritmusérzékét, mozgáskultúráját is fejlesztő önismereti gyakorlatokban, szerepjátékokban. Képessé válik az olvasmányaihoz kapcsolódó személyes ismeretek, élmények felidézésére és megosztására, gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezésére. Szívesen részt vállal ritmusos, énekes rögtönzésekben, különböző kreatív játékokban. Képes mindennapi konfliktusok átélésére bábjátékban, drámajátékban. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait. A magyar nyelv és irodalom foglalkozások feladatmegoldásaiban, közös tevékenység-

geiben tapasztalatot szerez a társakkal való együttműködésről, tevékenységek kezdeményezéséről. A kisiskolások, akik korán találkoznak audiovizuális és hipertextes (internetes közegben működő) szövegekkel is (gyerekfilmek, reklámok, videójátékok, közösségi oldalak használata), megismerkednek a szövegek különböző modalitásaival, eltérő *médiumok* szövegalkotó sajátosságainak alapjaival is (az írott szöveg, a hang és a kép kapcsolatával – egyszerű, játékos formában). A tanuló játékos gyakorlatok révén elsajátít néhány, a koncentrációs képességét fejlesztő memóriagyakorlatot. Az olvasásmegértés folyamatában fejlődik a szókincse, a nyelvi-logikai kapcsolatokat, következtetéseket, viszonyításokat felismerő képessége. IKT eszközökkel képes irányított, majd önálló információkeresésre, rövid szövegek létrehozására. Segítséggel felismeri szükségleteit, tud kérdezni, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében.

A gyerekek az iskolába lépés előtt először a szűkebb környezetüktől sajátítják el a magyar nyelvet. A tantárgy feladata ennek az ösztönös nyelvtudásnak a formálása, a nyelvi tudatosság fejlesztése.

Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, az igényes beszéd fejlesztése, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is. Az olvasás és az írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás.

Az első olvasási sikerek meghatározó erejűek az olvasóvá válás, az olvasással kapcsolatos pozitív viszonyulások kialakulásának folyamatában. Ezért az első osztályokban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasástanulás folyamatát, haladási tempóját a tanulási kudarcok, a tevékenységgel kapcsolatos szorongások, gátoltság kialakulásának megelőzése érdekében.

Az anyanyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókincs gyarapítása, a használt szavak jelentésrétegeinek, stílusértékének és különféle használatainak a megismertetése és tudatosítása, mert az anyanyelvi kommunikáció egyik feltétele a szókincs árnyalt ismerete.

Az értő olvasás fejlődésében fontos szerepe van a szöveggel való foglalkozásnak. A fejlesztés eredményeként elvárható, hogy a tanuló néma olvasás útján megértse tankönyvei szövegének, a feladatok utasításainak a lényegét.

A gyermeki spontán alkotóképességre és a játék örömeire alapozva kell a legkülönbözőbb tevékenységformákkal a hétköznapiakban gyakori szövegműfajok tudatos és kreatív használatára nevelni.

Az írás eszközzé fejlesztése a kézírás megtanításával kezdődik. A betűformák és betűkapcsolások elsajátításán keresztül vezet az út az írás automatizálásáig. Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja a tanulási igényüket, s megfelel az életkorban elvárható követelményeknek.

Az anyanyelvről szerzett ismeretek segítségével a tudatos nyelvszemléletet, az emeltebb igényű szóbeli és írásbeli anyanyelvhasználatot alakíthatjuk ki. Ennek keretében a magyar nyelv rendszerére vonatkozó elemi ismereteket szerezhethetnek a tanulók. A fogalomalkotás nyelvi tapasztalásra épül. A nyelvtani ismeretekhez kapcsolódik a helyesírási szabályismeret és a helyesírási készség elemi szintjének kialakítása. A szabályalkalmazással párhuzamosan futó fejlesztési feladat a tanulók önellenőrzésének és hibajavító tevékenységének, a helyesírási szótár használatának szokássá fejlesztése.

Fokozni kell a tanulók tudatosságát, kitartását és igényességét a különböző nyelvi tevékenységekben, segíteni kell őket, hogy tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

1. évfolyam

Éves óraszám: **288** (144 olvasás, 144 írás); Heti óraszám: **8**

A tematikai egységek áttekintő beosztása

Tematikai egység címe	Órakeret 288
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	15 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 1. – az olvasástanulás előkészítése	10 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 2. – az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	65 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 3. – a szövegértő olvasás előkészítése	35 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	2 óra
Az írástanítás előkészítése – az írás megtanulásának technikai alapozása	15 óra
Az írott betűalakok tanítása – írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	55 óra
Az írástechnika fejlesztése – az eszközszintű írás előkészítése – folyamatos	50 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	9 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	3 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	2 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	27 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése. Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejeztetése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A helyes beszédlejtés. A hangok tiszta artikulációja, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes kiejtése.</p> <p>Szókapcsolatok, mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása.</p> <p>Az aktív szókincs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.</p> <p>Mondatok alkotása képek, képsorok alapján, adott vagy választott témáról.</p> <p>Mondatok összekapcsolása.</p> <p>Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok alapján adott vagy választott témáról.</p> <p>Páros és csoportos beszélgetés. Szituációs játékokban a felnőttek és a kortársak udvarias megszólítása és a szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása.</p> <p>Nem verbális jelzések tartalmának felismerése, használata beszéd közben.</p> <p>Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – érthetően beszél; – megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol; – használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit; – bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz; – eligazodik szűkebb környezetébe társas kapcsolatrendszerében. 	<p><i>Ének-zene</i>; testnevelés és sport: helyes légzéstechnika.</p> <p><i>Vizuális kultúra</i>: képek, képzetek, képi kompozíciók; egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval) megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.</p> <p><i>Dráma és tánc</i>: szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan</i>: én és környezetem, bemutatkozás, önismeret.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tempó, ritmus, szünet, hangerő, hangsúly, arcjáték, tekintet, testtartás, bemutatkozás, bemutatás, köszönés, megszólítás, kérdés, köszönetnyilvánítás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése 1. – az olvasástanulás előkészítése</p>	<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástanulás előkészítése.
---	---------------------------------

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Motiváció kialakítása, fejlesztése, szorongásmentes olvasási környezet megteremtése.</p> <p>Az olvasáshoz szükséges képességek és részképességek fejlesztése (fonémahallás, megkülönböztető képesség, figyelem, tempó, ritmus, szókincs, nyelvhasználati szabályok, kommunikációs képességek, irányok felismerése, relációs szókincs, nyelvi tudatosság).</p> <p>Az olvasáshoz és az íráshoz szükséges helyes testtartás kialakítása.</p> <p>A szavak első hangjának leválasztása, szavak bontása hangokra.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott, motivált, érdeklődő az olvasás tanulásában; – rendelkezik a megfelelő ismeretekkel és szókinccsel az olvasást, írásbeliséget illetően; – részképességei elérték a szükséges szintet. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> ábra, illusztráció, reprodukció.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, tempó, dallam.</p> <p><i>Matematika:</i> irányok.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Betű, hang, beszédhang, cím, szöveg, mondat, szótag, szó.	

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 2. – az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	Órakeret 65 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, a dekódolási képesség kialakítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A nyomtatott kis- és nagybetűk együttes tanítása, a hang és a betű megfeleltetése.</p> <p>Betűk összeolvasása, betűkapcsolatok, szótagok, szavak, szókapcsolatok,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő; – ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit; – ismeri a betű-hang, fonéma- 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> betűtípus, betűforma.</p>

<p>mondatok és szövegek olvasása némán és hangosan.</p> <p>Az olvasásra vonatkozó szókinccs, pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés. Az olvasás funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.</p> <p>Betűfelismerés, betű-hang, fonéma-graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség. Biztonságos betű-összevonási képesség.</p> <p>Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.</p>	<p>graféma megfeleltetési szabályait;</p> <ul style="list-style-type: none"> – biztos betűfelismerési, összevonási képességgel rendelkezik; – ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit; – rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek; – biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, összefoglalás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 3. – a szövegértő olvasás előkészítése	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértő olvasás előkészítése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb, életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén.</p> <p>A szövegértő olvasás megalapozása, fejlesztése.</p> <p>Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés.</p> <p>Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű következtetések levonása.</p> <p>Mesék, narratív történetek értő</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvas fel, – felismeri, szükség esetén modellkövetéssel javítja olvasási hibáit, – használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében; – a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> szóbeli és írásbeli szövegértés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények</p>

hallgatása, felidézése. (pl. történetek a családi élet eseményeiről; nemzeti ünnepeinkről, jelképeinkről).	lényegkiemelés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten.	megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel). Médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjáttékkal. Jel, jelkép, piktogram.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás, előzetes áttekintés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi alkotások befogadásának megalapozása. A műélvezet fejlesztése a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén. Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek megismerése. A költői nyelv sajátosságai (ritmus, rím), megértésének megalapozása. Elemi irodalmi ismeretek elsajátíttatása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, találós kérdés, mese, szereplő).	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Magyar nép- és műköltészeti alkotások megismertetése, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése. Ismerkedés hazai kisebbségek irodalmának alkotásaival. A mese és a valóságírási különbségének tudatosítása. Tapasztalatszerzés a verses és a prózai szövegek formájának különbségeiről. Az olvasmány címének, hangulatának megfigyelése;	A tanuló – hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket; – képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka, találós kérdés); – néhány verset, mondókát elmond fejből; – dramatikus játékokban együttműködik s társakkal.	<i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok. <i>Ének-zene:</i> ritmus, ismétlődések. <i>Vizuális kultúra:</i> Jelmez, kellék, díszlet, színpadi tér és lépték. Különböző médiaszövegek (pl. animációs mesék) cselekménye kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjének

<p>témájának, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése (pl. Arany László, Benedek Elek, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, Gárdonyi Géza Wass Albert, Illyés Gyula meséi, mesefeldolgozásai).</p> <p>A szereplők cselekedeteinek megítélése, tulajdonságaik megfigyelése. Egyszerű oksági összefüggések felismerése.</p> <p>A cím és a tartalom kapcsolatának felismerése. A verses forma megfigyelése, a ritmus, a rím, az ismétlődések felfedezése, megtapasztalása. Olvasmányok szerzőjének megnevezése.</p> <p>Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Az olvasmány tartalmához kapcsolódó improvizációs és beleélt játékok.</p>		<p>megfigyelése közvetlen példák alapján. Címadás. Saját megélt élmények és tapasztalatok összevetése a média által közvetített, megjelenített világokkal (pl. gyermekműsorok, gyermekújságok, képregények, életkornak megfelelő rajzfilmek, gyermekeknek készülő internetes honlapok alapján). A hang és kép szerepe a mesevilágban.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és szűkebb közösségeim.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népköltészet, műköltészet; mese, mesekezdés, mesebefejezés; főszereplő, mellékszereplő; vers, verses mese, versszak, verssor, ritmus, ismétlődés, rím.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írástanítás előkészítése – az írás megtanulásának technikai alapozása	Órakeret 15 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanulás eszközeinek és az eszközök használatának megismertetése, gyakorlása, elemi tanulási szokások kialakítása. Fonématudatosság, hallás fejlesztése.</p> <p>Az iskolai tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók, alapvető képességek célirányos fejlesztése (pl. a figyelem tudatossága, tartóssága; feladattudat; a kivárási képessége; differenciált látási és hallási megfigyelések; mozgáskoordináció; finommozgások).</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Hangok helyének, időtartamának megfigyelése szavakban.</p>	<p>A tanuló – nyitott, motivált, érdeklődő az írás tanulásában;</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a finommozgások</p>

<p>Analizáló, szintetizáló feladatok végzése.</p> <p>Tájékozódás térben, síkban.</p> <p>A füzet és az írószerek használata.</p> <p>Finommozgások, mozgáskoordináció fejlesztése.</p> <p>Vonalvezetési gyakorlatok, betűelemek vázolása, írása.</p> <p>Helyes írásszokások kialakítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – előzetes képességei és ismeretei megfelelőek az írástanulás megkezdéséhez; – finommotorikája, szem-kéz koordinációja megfelelő szintű; – tisztában van az írás alapvető funkcióival a mindennapi életben. 	<p>fejlesztése (pl. gyurmázással).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a finommozgások fejlesztése rajzolással, festéssel, mintázással.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> az írott nyelvi kommunikációs viselkedés szabályai.</p> <p><i>Ének-zene:</i> hallásfejlesztés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betűelem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írott betűalakok tanítása – írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	Órakeret 55 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az írás jelrendszerének differenciált elsajátítása.</p> <p>A helyes írásszokások kialakítása az egyéni képességkülönbségek figyelembevételével.</p> <p>Az írástechnika és a rendezett kézirás megalapozása, fejlesztése.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az írott kis- és nagybetűk szabályos alakítása, kapcsolása. Betűkapcsolatok, rövid szavak írása.</p> <p>A hangok időtartamának jelölése.</p> <p>Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása. Hat betűnél nem hosszabb szavak látó-halló tollbamondásra írása. Rövid szavak írása emlékezetből. Rövid mondatok írása tollbamondásra és emlékezetből.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait; – írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> irányváltásokat segítő vonalkombinációk (vonalkötegek, vonalgombolyagok stb.) használata.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyomtatott betű, írott betű, írásjegy, egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű, kisbetű, nagybetű, szótag, szó, mondat, szöveg.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írástechnika fejlesztése – az eszközszintű írás előkészítése – folyamatos	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Kis- és nagybetűk írása. Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás a szavak, szókapcsolatok, mondatok írásakor. Az íráshasználat normáinak megtartása. Elvárható tempójú írás.</p> <p>Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamondás után. Önállóan alkotott rövid mondatok leírása.</p> <p>Helyes írásszokások alkalmazása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – másoláskor nem vét írástechnikai hibát; – jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; – a gyakorolt szókészlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt; – ismeri az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját; – szövegmintán alapján felismeri és kijavítja hibáit. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finommotorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kisbetű, nagybetű; margó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség. A helyesírási szabályok megértéséhez, alkalmazásához szükséges nyelvtani fogalmak.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban.	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – szükség szerint alkalmazza a tapasztalt helyesírási szabályokat a begyakorolt 	<i>Ének-zene:</i> egy adott dallamhoz szöveg alkotása.

<p>Nyelvi fogalmak tapasztalati úton történő megismerése; rövid és hosszú hangok, egy-, két-, háromjegyű betűk ismerete.</p> <p>A nagybetűk és a mondatzáró írásjelek használatának, helyesírásának megfigyelése.</p> <p>Az írás és a helyes kiejtés együttes alkalmazása.</p> <p>A j és ly használata az ismert szókincs körében.</p> <p>A mondatkezdő nagybetű és a megfelelő mondatvégi írásjel jelölése, alkalmazása írásbeli feladatokban.</p> <p>Az önellenőrzés módjának elsajátítása.</p> <p>A korosztálynak megfelelő lexikonok, szótárak használata.</p>	<p>szókészlet körében;</p> <ul style="list-style-type: none"> – 10–20 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot; – az egyszerű szavakat helyesen választja el. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, elválasztás, szótag; pont, kérdőjel, felkiáltójel.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulási képesség, mint az életkori sajátosságoknak megfelelő megismerési, élményszerzési folyamatnak, a játszva tanulás képességének támogatása, fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanulásához szükséges információk kereséséről és kezeléséről).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanító irányításával motiváltan tanul; – a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ; – szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: 2-3 mondóka, 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> önálló tanulás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A szöveget alkotó betűformák és a közlési tartalmak kapcsolatának felismerése. Kép és</p>

<p>Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása.</p> <p>Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memória-gyakorlatok, szövegtanulási technikák.</p> <p>A fantázia és képzelet aktiválása a megismerés érdekében. A kép és a szöveg kapcsolata.</p> <p>Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása.</p> <p>A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Írott nyelvi források, információhordozók, könyvek, újságok. Eligazodás a könyvek, írott nyelvi források világában.</p> <p>Gyermekújságok jellemzői tartalomjegyzék alapján.</p> <p>Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével. A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, a kiadás éve, tartalomjegyzék).</p>	<p>kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás. (A használt tankönyv és a tanító választása alapján).</p>	<p>szöveg kompozíciós kapcsolatának elemzése. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel). Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	Órakeret 2 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján, a történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, olvasott, hallott</p>	<p>A tanuló – ismeri, megérti rövid, egy</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus</p>

<p>irodalmi művek szereplőiről.</p> <p>Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis).</p> <p>A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történekekben.</p> <p>Azonosulás, ítélet, érvelés alapjainak elsajátítása a szépirodalmi szövegek kapcsán.</p> <p>A megismert mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel.</p> <p>Egyszerű közmondások, szólások ismerete.</p> <p>Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték).</p> <p>A múlt néhány emléke környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások).</p> <p>Nemzeti ünnepeink, jelképeink.</p>	<p>szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;</p> <ul style="list-style-type: none"> – képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; – meghallgatja mások érvelését is; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni. 	<p>játékokban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> átélt, elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családtagjaim, szeretet, barátkozás (konfliktushelyzetek megélése játékokon keresztül).</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az ember megismerése (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulság, konfliktus, közmondás, nemzeti ünnep, jelkép.</p>	

<p>Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret)</p>	<p>27 óra</p>
--	----------------------

<p>A fejlesztés várt eredményei az első év végén</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. - Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. - A kérdésekre értelmesen válaszoljon. - Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. - Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és
---	--

	<p>köszöntésének udvarias nyelvi formáit.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. - Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. - Szöveghűen mondja el a memoritereket. - Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel. - Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. - Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. - Írása legyen rendezett, pontos. - Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. - Jelölje helyesen a j hangot 10-20 begyakorolt szóban. - Helyesen válassza el az egyszerű szavakat. - Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. - Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. <ul style="list-style-type: none"> - Tapasztalati alapon megkülönbözteti a szöveget, a mondatot, a szót, szótagot, hangot és betűt. A szavakat szótagokra tudja bontani. - Játékokban, feladatmegoldásokban, közös tevékenységekben együttműködő. Felnőtt-gyerek kapcsolatokat bemutató helyzetekben megkülönbözteti a szereplők helyes és helytelen cselekedeteit. - A könyvekre vigyáz. Tudja, hogy mire való a könyvtár, és hogy ott hogyan kell viselkedni.
--	--

2. évfolyam

Éves óraszám: **288**; (185 olvasás, 74 nyelvtan, 29 írás) Heti óraszám: **8**.

A tematikai egységek áttekintő beosztása

Tematikai egység címe	Órakeret 288
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	18 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 3. – a szövegértő olvasás előkészítése	90 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	13 óra
Az írástechnika fejlesztése – az eszközszintű írás előkészítése – folyamatos	35 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótő és toldalék; mondatfajták	50 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	34 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	16 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	4 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	28 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése. Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejeztetése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A helyes beszédlevegzés. A hangok tiszta artikulációja, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes kiejtése. Mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása.	A tanuló – érthetően beszél; – megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol; – használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak	<i>Ének-zene; testnevelés és sport:</i> helyes légzéstechnika. <i>Vizuális kultúra:</i> képek, képzetek, képi kompozíciók; egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény

<p>Az aktív szókincs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.</p> <p>Mondatok összekapcsolása. Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok alapján, adott vagy választott témáról.</p> <p>Páros és csoportos beszélgetés. Szituációs játékokban a felnőttek és a kortársak udvarias megszólítása és a szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása.</p> <p>Nem verbális jelzések tartalmának felismerése, használata beszéd közben.</p> <p>Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p>	<p>megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit;</p> <ul style="list-style-type: none"> – bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz; – eligazodik szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében. 	<p>megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval) megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és környezetem, bemutatkozás, önismeret.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tempó, ritmus, szünet, hangerő, hangsúly, arcjáték, tekintet, testtartás, bemutatkozás, bemutatás, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 3. – a szövegértő olvasás előkészítése	Órakeret 90 óra
Előzetes tudás	Betűismeret, alapvető olvasási képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértő olvasás előkészítése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasásra vonatkozó szókincs, pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés.</p> <p>Az olvasás funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés fejlesztése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő; – ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit; – ismeri a betű-hang, fonéma-graféma megfeleltetési szabályait; 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> betűtípus, betűforma.</p>

<p>Betűfelismerés, betű-hang, fonéma-graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség.</p> <p>Biztonságos szóolvasási képesség.</p> <p>Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.</p> <p>Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb, életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén.</p> <p>Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés.</p> <p>Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű következtetések levonása. Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. (pl. történetek a családi élet eseményeiről; nemzeti ünnepeinkről, jelképeinkről).</p> <p>A szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – biztos betűfelismerési, összevonási képességgel rendelkeznek; – ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit; – rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek; <p>biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvas fel, – felismeri, szükség esetén modellkövetéssel javítja olvasási hibáit, – használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében; – a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten. 	<p><i>Matematika:</i> <i>környezetismeret:</i> szóbeli és írásbeli szövegértés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel). Médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjáráttal. Jel, jelkép, piktogram.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás, előzetes áttekintés.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Betűismeret, alapvető olvasási képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az irodalmi alkotások befogadásának megalapozása. A műélvezet fejlesztése a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén. Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek megismerése. A költői nyelv sajátosságai (ritmus, rím), megértésének megalapozása. Elemi irodalmi ismeretek elsajátíttatása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, mese, szereplő).</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Magyar nép- és műköltészeti alkotások megismertetése, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése.</p> <p>Ismerkedés hazai kisebbségek és más népek irodalmának alkotásaival.</p> <p>A társas kapcsolatok, családi és társadalmi ünnepek bemutatása.</p> <p>A mese és a valóságleírás különbségének tudatosítása. Mondák, legendák a magyar nép történetéből; rövid elbeszélések a magyar történelem nagy alakjairól.</p> <p>Tapasztalatszerzés a verses és a prózai szövegek formájának különbségeiről.</p> <p>Az olvasmány címének, hangulatának megfigyelése; témájának, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése (pl. Arany László, Benedek Elek, Móra Ferenc, Gárdonyi Géza, Wass Albert, Illyés Gyula meséi, mesefeldolgozásai).</p> <p>A szereplők cselekedeteinek megítélése, tulajdonságaik megfigyelése. Egyszerű oksági</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket; – képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka, találós kérdés); – néhány verset, mondókát elmond fejből; – dramatikus játékokban együttműködik a társakkal. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, ismétlődések.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelmez, kellék, díszlet, színpadi tér és lépték. Különböző médiaszövegek (pl. animációs mesék) cselekménye kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjének megfigyelése közvetlen példák alapján. Címadás. Saját megélt élmények és tapasztalatok összevetése a média által közvetített, megjelenített világokkal (pl. gyermekműsorok, gyermekújságok, képregények, életkornak megfelelő rajzfilmek, gyermekeknek készülő internetes honlapok alapján). A hang és kép szerepe a mesevilágban.</p>

<p>összefüggések felismerése.</p> <p>A szövegek megértésének igazolása feladatok megoldásával.</p> <p>A cím és a tartalom kapcsolatának felismerése.</p> <p>A verses forma megfigyelése, a ritmus, a rím, az ismétlődések felfedezése, megtapasztalása.</p> <p>Olvasmányok szerzőjének megnevezése.</p> <p>Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Az olvasmány tartalmához kapcsolódó improvizációs és beleélt játékok.</p>		<p><i>Erkölcstan: én és szűkebb közösségeim.</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népköltészet, műköltészet; mese, mesekezdés, mesebefejezés; monda, főszereplő, mellékszereplő; vers, verses mese, versszak, verssor, ritmus, ismétlődés, rím.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írástechnika fejlesztése – az eszközzintű írás előkészítése – folyamatos	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Kis- és nagybetűk írása. Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A nagy- és kisbetűk pontos ismerete.</p> <p>Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás a szavak, szókapcsolatok, mondatok és rövid szövegek írásakor. Az íráshasználat normáinak megtartása.</p> <p>Elvárható tempójú írás. Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamondás</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – másoláskor nem vét írástechnikai hibát; – jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; – a gyakorolt szókészlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt; – ismeri az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját; – szövegminta alapján felismeri és kijavítja hibáit. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finommotorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.</p>

után vagy emlékezetből. Önállóan alkotott mondatok leírása.		
Helyes írásszokások alkalmazása (testtartás, írószerfogás, kézsúsztatás).		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kisbetű, nagybetű; margó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótó és toldalék; mondatfajták	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Olvasás és írás ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az anyanyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. A nyelvi elemzési készség fejlesztése és a nyelvtani fogalmak használatának tudatosítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A mondat, a szó, a hang, a betű felismerése és megnevezése.</p> <p>Az ábécé hangjainak felsorolása. A betűrend használata gyakorlati feladatokban.</p> <p>A hangok csoportosítása fajtájuk és időtartamuk szerint.</p> <p>A szótagolás szabályszerűségeinek felismerése.</p> <p>A szavak jelentést hordozó szerepének ismerete.</p> <p>A rokon értelmű és az ellentétes jelentésű szavak.</p> <p>A szótó felismerése, a toldalékok jelölése.</p> <p>A toldalékos szavak felismerése szövegben. Szavak toldalékos alakjának alkotása. A -ba, -be, -</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat. 	<p><i>Környezetismeret:</i> állatok kommunikációja, jel, jelzés, információ; lakóhely, közlekedés; természeti ritmusok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> hangfelvételek és képfelvételek készítése; a helyes kiejtés vizsgálata a felvétel segítségével.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmusjátékok ütőhangszereken.</p>

<p>ban, -ben, -val/-vel, -ból/-ből, -tól/-től, -t, -hoz/-hez/-höz, -va/-ve/-vá/-vé, -kor ragos szóalakok helyes használata és leírása.</p> <p>A beszélői szándék felismerése a kijelentő és a kérdő mondatokban. Megnevezésük.</p> <p>Az -e kérdőszó helyes használata.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hang, betű; ábécé; egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű; magánhangzó, mássalhangzó; szó, mondat, szöveg; szótó, toldalék, kijelentő mondat, kérdő mondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása folyamatos	Órakeret 34 óra
Előzetes tudás	A helyesírási szabályok megértéséhez, alkalmazásához szükséges nyelvtani fogalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.</p> <p>A helyesírási probléma felismerése, a jelölés gyakorlása szóelemzés segítségével.</p> <p>Az írás és a helyes kiejtés együttes alkalmazása.</p> <p>Személynevek helyesírása.</p> <p>A j és ly használata az ismert szókincs körében.</p> <p>Szabályismeret és alkalmazás:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az időtartam jelölése; – a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatok; – a hagyomány szerinti írásmód; 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében; – 30–40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot; – az egyszerű szavakat helyesen választja el. 	<p><i>Ének-zene:</i> egy adott dallamhoz szöveg alkotása.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – az elválasztás szabályai, – a kijelentő és a kérdő mondat jelölése. <p>A mondatkezdő nagybetű és a megfelelő mondatvégi írásjel jelölése, alkalmazása írásbeli feladatokban.</p> <p>A korosztálynak megfelelő lexikonok, szótárak használata.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, elválasztás, szótag; pont, kérdőjel, felkiáltójel.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamon elsajátított képességek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulási képesség, mint az életkori sajátosságoknak megfelelő megismerési, élményszerzési folyamatnak, a játszva tanulás képességének támogatása, fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről).</p> <p>Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása.</p> <p>Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memória-gyakorlatok, szöveg tanulási technikák.</p> <p>A fantázia és képzelet aktiválása a megismerés érdekében. A kép és a szöveg kapcsolata.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanító irányításával motiváltan tanul; – a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ; – szövegűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: 2-3 mondóka, József Attila: Altató; Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz; Petőfi Sándor: Anyám tyúkja, című költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás. (A használt tankönyv és a tanító választása alapján). 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> önálló tanulás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A szöveget alkotó betűformák és a közlési tartalmak kapcsolatának felismerése. Kép és szöveg kompozíciós kapcsolatának elemzése.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz</p>

<p>Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása.</p> <p>A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Írott nyelvi források, információhordozók, könyvek, újságok. Eligazodás a könyvek, írott nyelvi források világában. Gyermekújságok jellemzői tartalomjegyzék alapján. Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével.</p> <p>A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, a kiadás éve, tartalomjegyzék).</p>		<p>kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel). Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos</p>	<p>Órakeret 4 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alapvető erkölcsi kategóriák felismerése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján, a történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, olvasott, hallott irodalmi művek szereplőiről.</p> <p>Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történetekben.</p> <p>Azonosulás, ítélet, érvelés szépirodalmi szövegek kapcsán. A megismert mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; – meghallgatja mások érvelését is; 	<p><i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus játékokban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> átélt, elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családtagjaim, szeretet, barátkozás (konfliktushelyzetek megélése játékokon keresztül).</p>

<p>Egyszerű közmondások, szólások ismerete, megfelelő alkalmazása.</p> <p>Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték).</p> <p>Az egymással szembeni tisztelet, a másság elfogadása.</p> <p>A múlt néhány emléke környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások).</p> <p>A lakóhely ismerete.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni. 	<p><i>Környezetismeret: az ember megismerése (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulság, konfliktus, közmondás, nemzeti ünnep, jelkép.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a második év végén.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. - Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. - A kérdésekre értelmesen válaszoljon. - Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. - Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. - Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. - Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. - A kijelentő és kérdő mondatot helyes hanglejtéssel olvassa. - Szöveghűen mondja el a memoritereket. - Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel. - Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel, a természetes beszéd tempóját megközelítő olvasás elérése. - Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. - Írása legyen rendezett, pontos. - Az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokások megerősítése. - Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. - Jelölje helyesen a j hangot 30–40 begyakorolt szóban. - A begyakorolt szókészlet körében helyesen olvassa és írja a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatokat. - A mondatban külön írja a szavakat, figyel a magánhangzók
--	--

	<p>hosszúságára, helyesen jelöli az ékezeteket.</p> <ul style="list-style-type: none">- Másoláskor nem vét írástechnikai és általában helyesírási hibát sem.- Képes az önellenőrzésre.- Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett.- Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.- Felsorolja egy könyv jellegzetes adatait.- Szintfelmérés minden téma lezárásakor.
--	---

3–4. évfolyam

A beszéd-készség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése képezi alapját és kiinduló pontját valamennyi újonnan megtanulásra kerülő nyelvi tevékenységnek. E fejlettség döntően meghatározza a gyermek kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét. Ezért különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása szövegalkotó feladatokkal, a narráció ösztönzése, gyakoroltatása.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek önálló megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok sokoldalú feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai érzékét, ítélőképességét és empátiáját, a kifejezés nyelvi megvalósulására való figyelmet. Lehetőséget teremt egyszerű irodalmi formákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, irodalmi kifejezésformák, stílusbeli és szerkezeti sajátosságok felfedezésére, a magyar nyelv és a magyar kultúra hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére.

Az írásbeli szövegalkotás szabályainak megtanítása különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez. A szövegek az árnyalt, gazdag szókincs kialakításának forrásai is; hozzájárulnak az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás-szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása, a különféle források és azok használatának, az információszerzés lehetőségeinek és korlátainak megismerése, a szelekció, az összehasonlítás és a kritikai feldolgozás képességének fejlesztése.

A 3–4. évfolyamon az írás-helyesírás tanításának célja az életkornak és az oktatás igényeinek megfelelő írástechnika differenciált kialakítása, a tanulást és az írásos önkifejezést szolgáló eszközzé fejlesztése az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

A tapasztalati megalapozottságú, elemi szintű grammatikai ismeretek megszerzésével elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata. Fejlődésnek indul a nyelvi kifejezésre irányuló figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék és az igényes, változatos és kifejező nyelvhasználatra való törekvés különféle kommunikációs helyzetekben.

3. évfolyam

Éves óraszám: 252 (148 olvasás, 74 nyelvtan, 30 fogalmazás) Heti óraszám: 7.

A tematikai egységek áttekintő beosztása

Tematikai egység címe	Órakeret 252
Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	14 óra

– folyamatos	
Olvasás, az írott szöveg megértése	65 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	28 óra
Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos	11 óra
Fogalmazási alapismeretek	9 óra
Szövegalkotási gyakorlatok	18 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	33 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	38 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	15 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	6 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	15 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése – folyamatos	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókincs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A helyes beszédlejtés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló). Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata a kifejezés segítésében.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; – beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös 	<i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd, érvelés. <i>Környezetismeret:</i> önfenntartás, légzés. <i>Vizuális kultúra:</i> Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése,

<p>Vélemény kulturált megfogalmazása.</p> <p>Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, értékelése.</p> <p>Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.</p> <p>A különböző tantárgyak tanulásakor használt szakkifejezések, olvasmányokból kiemelt ritkábban használt szavak célzott használatával az aktív szókincs gyarapítása.</p> <p>Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről.</p> <p>Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.</p>	<p>élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe;</p> <p>– a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.</p>	<p>értékelése.</p> <p>Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, térköz, távolságtartás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése	Órakeret 65 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, biztos olvasási készség, az értő olvasás kialakítása.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi,</p>	<p>A tanuló</p> <p>– az olvasás terén motivált,</p>	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok.</p>

<p>dokumentum típusú, folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni, közös és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése. A megértés igazolása feladatok megoldásával.</p> <p>Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolatterkép, fűrtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Gondolatok és információk értelmezése és integrálása, tartalom, nyelvezet, szövegszerkezet vizsgálata és értékelése.</p> <p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a szöveg átfutása, - az előzetes tudás aktiválása, - jóslás, anticipáció. <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p>	<p>érdeklődő;</p> <ul style="list-style-type: none"> - folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; - felismeri és javítja a hibáit; - felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; - szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; - megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; - ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat. 	<p><i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én magam; az én világom.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok. Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szöveg, műfaj, szövegértés.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	Órakeret 28 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapssal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.</p>	
<p>A tematikai</p>	<p>A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű</p>	

egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>befogadása, az érzelmi tartalmak (pl. öröm, izgalom, várakozás, azonosulás) átélésének segítése.</p> <p>Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése.</p> <p>Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismerése.</p> <p>Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.</p>
---	---

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.</p> <p>Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása (pl. gyerekalakok és gyereksorsok). Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban.</p> <p>Versek feldolgozása.</p> <p>Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok). Jellegzetes irodalmi témák, motívumok (pl. család, gyermek, természet) felfedezése olvasmányokban.</p> <p>A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.</p> <p>A magyar történelemhez kapcsolódó mesék, mondák olvasása.</p> <p>Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása.</p> <p>Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket; – az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal mondja el. 	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek).</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel). A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és</p>

<p>Rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék, elbeszélések) önálló olvasása.</p> <p>Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával.</p> <p>Kiválasztása az osztály igényeinek figyelembevételével a tanító döntésén alapul.</p> <p>Művek a kortárs magyar irodalomból.</p> <p>(Például: Békés Pál: Félőlény, A bölcs hiánypótló; Berg Judit: Rumini; Boldizsár Ildikó: Boszorkányos mesék; Csukás István: Süsü, a sárkány, Keménykalap és krumpliorr, Pom Pom összes meséi, gyerekversek; Dávid Ádám: A Virág utcai focibajnokság; Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika; Lackfi János: Kövér Lajos színre lép; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna gyermekversei; Tóth Krisztina: Londoni mackók, Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen.)</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban, állóképek tervezése, kivitelezése és megbeszélése.</p> <p>A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése (jelenet,</p>		<p>értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.</p> <p>Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).</p>
--	--	--

felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, bábelőadások, színházi előadások megbeszélésekor.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kitartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadtatása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).</p> <p>Az írás lendületének és tempójának fokozása.</p> <p>Szó sorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással.</p> <p>Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló – írása jól olvasható; – írástempója lendületes; – füzetvezetése rendezett. 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> olvasható, tetszetős és rendezett füzetvezetés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Íráskép, szövegkép, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; az esemény, az előzmény és a következmény kapcsolatáról; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegforma jellemzőiről, a bekezdések szerepéről.</p> <p>A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor. 	<p><i>Környezetismeret;</i> <i>matematika:</i> érthető, világos szóbeli szövegalkotás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotási gyakorlatok	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor.</p> <p>Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.</p> <p>Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba.</p> <p>Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása.</p> <p>A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.</p> <p>A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségadásával.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a nyelvi eszközök használatára; – a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit. 	<p><i>Környezetismeret:</i> változatos élővilág; a tanultak bemutató leírása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Természeti jelenség megfigyelése, a tapasztalatok leírása, megjelenítése. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal (médiaszöveg-írás).</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélés, történetmondás; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	Órakeret 33 óra
Előzetes tudás	A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében.</p> <p>A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerzésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben.</p> <p>A nyelvi tudatosság fokozása.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben.</p> <p>A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.</p> <p>Az ige felismerése. Az igeragozás.</p> <p>Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése.</p> <p>Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igeidők szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.</p> <p>A főnév fajtáinak csoportosítása, megnevezése. Többes számú főnevek alkotása.</p> <p>A -ba, -be, -ban, -ben, -ból/-ből, -tól/-től, -ról/-ről, -val/-vel, -t, ragos főnevek helyes használata mondatalkotással, szövegértelmezéssel.</p> <p>A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.</p> <p>A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban.</p> <p>A fokozott melléknévi alakok használata szövegalkotáskor.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat; – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; – a szöveggörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igeidőket; – alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolása a képzőművészetben.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> tulajdonnevek a térképeken.</p>

Ragos melléknevek. A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév, földrajzi név, márkanév, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknévfokozás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	Órakeret 38 óra
Előzetes tudás	A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet körében. A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén. Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; tulajdonnevek, fokozott melléknevek, ragos névszók; névutós szerkezetek; Hosszú –ú/-ű jelölése a melléknevek végén. A főnév -t toldalékának (ragjának) és a múlt idő jelének megkülönböztetése.	A tanuló – a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; – a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; – írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; – helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.	<i>Környezetismeret:</i> térképvázlat készítése tulajdonnevek feltüntetésével. <i>Matematika:</i> matematikai fogalmak megnevezése

A j hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget.</p> <p>Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák.</p> <p>Tanulás különböző típusú szövegekből. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák.</p> <p>Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p> <p>Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai.</p> <p>Alapismeretek a könyvtár tereiről</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit; – azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését; – képes önálló tanulásra; – ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit; – ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében; – a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ; – információt keres, kezel önállóan néhány forrásból; – szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás, <p>részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal, Vörösmarty Mihály: Szózat című</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> jelenségek megfigyelése, ok-okozati kapcsolatok keresése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>

<p>és állományrészeiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók, internet, digitális tananyagok használata.</p> <p>A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja.</p> <p>A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.</p> <p>Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p>	<p>művéből, illetve szépprózai művekből.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése – folyamatos	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény mellett, vitakészség kialakulása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni, 	Erkölcstan: Értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezetem, barátság.
A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok		Környezetismeret: Környezeti rendszerek

<p>tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A művek tanulságainak értelmezése.</p> <p>A saját vélemény mellett a nem saját álláspont megjelenítésének, átélésének képessége. Mások véleményének megértése, elfogadása.</p> <p>Vélemények összevetése, különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája.</p> <p>A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a fentiek segítségével is. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is.</p> <p>Szülők, nagyszülők gyermekkor, tárgyi világa. Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata; időrend.</p> <p>A múlt emlékei környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok, szokások). A lakóhely ismerete.</p> <p>Nemzeti ünnepeink, jelképeink. A magyar szabadságküzdelmek kiemelkedő alakjai.</p> <p>Az egymással szembeni tisztelet, a máság elfogadása.</p>	<p>meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben;</p> <ul style="list-style-type: none"> – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni. – történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket. – Képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt. 	<p>állapota, fenntarthatóság. Egészséges életmód. Viselkedési normák.</p> <p>Vizuális kultúra; dráma és tánc: a lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulság, vita, vélemény, konfliktus, múzeum, műemlék, szokás, életmód, időrend.</p>	

<p>Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)</p>	<p>15 óra</p>
---	----------------------

**A fejlesztés várt
eredményei a 3.
év végén.**

- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- **Kapcsolódjon be a dramatikus játékokba.**
- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat.
- Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.
- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe.
- A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, **kifejezésre törekvően**, érthetően olvasson fel ismert szöveget.
- Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg.
- **Megoldja a megértést vizsgáló, ismert típusú feladatokat.**
- Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.
- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani.
- Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoriterek szövegűen mondja el. **(A Himnusz és a Szózat bizonyos részei, 5 – 6 szabadon választott vers)**
- Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek.
- Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
- Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett.
- Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.
- **Szintfelmérés minden téma lezárásakor.**

4. évfolyam

Éves óraszám: **252** (148 olvasás, 74 nyelvtan, 30 fogalmazás) Heti óraszám: **7**.

A tematikai egységek áttekintő beosztása

Tematikai egység címe	Órakeret 252
Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	16 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése	60 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	25 óra
Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos	7 óra
Fogalmazási alapismeretek	12 óra
Szövegalkotási gyakorlatok	22 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	31 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	43 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	15 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	6 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	15 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése folyamatos	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókinccs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A helyes beszéd-lézés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi 	<i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd, érvelés.

<p>kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló).</p> <p>Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata a kifejezés segítésében. Vélemény kulturált megfogalmazása.</p> <p>Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, értékelése.</p> <p>Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.</p> <p>A különböző tantárgyak tanulásakor használt szakkifejezések, olvasmányokból kiemelt, ritkábban használt szavak célzott használatával az aktív szókincs gyarapítása. Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről. Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.</p>	<p>érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat;</p> <ul style="list-style-type: none"> – beszéléstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe; – a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti. 	<p><i>Környezetismeret:</i> önfenntartás, légzés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése. Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsортípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, térköz, távolságtartás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése</p>	<p>Órakeret 60 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.</p>	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, biztos olvasási készség, az értő olvasás kialakítása.
---	--

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni, közös és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése.</p> <p>Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolattérkép, fűrtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Gondolatok és információk értelmezése és integrálása, tartalom, nyelvezet, szövegszerkezet vizsgálata és értékelése.</p> <p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szöveg átfutása, – az előzetes tudás aktiválása, – jóslás, anticipáció. <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – felismeri és javítja a hibáit; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; – ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat. 	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én magam; az én világom.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok. Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, műfaj, szövegértés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése - folyamatos	Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapssal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása, az érzelmi tartalmak (pl. öröm, izgalom, várakozás, azonosulás) átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismerése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.</p> <p>Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása (pl. gyerekalakok és gyereksorsok).</p> <p>A megértés igazolása feladatok megoldásával.</p> <p>Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban.</p> <p>Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok).</p> <p>Jellegzetes irodalmi témák, motívumok (pl. család, gyermek, természet) felfedezése olvasmányokban.</p> <p>A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.</p> <p>Mesék és mondák a magyar történelem eseményeihez kapcsolódóan. Elbeszélések 20. századi eseményekről, hősookról,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemtöket; – az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal mondja el. 	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek).</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).</p>

<p>sorsokról. Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása.</p> <p>Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.</p> <p>Rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék, elbeszélések) önálló olvasása. Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával. Művek a kortárs magyar irodalomból. (Például: Békés Pál: Félőlény, A bölcs hiánypótló; Berg Judit: Rumini; Boldizsár Ildikó: Boszorkányos mesék; Csukás István: Süsü, a sárkány, Keménykalap és krumpliorr, Pom Pom összes meséi, gyerekversek; Dávid Ádám: A Virág utcai focibajnokság; Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika; Lackfi János: Kövér Lajos színre lép; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna gyermekversei; Tóth Krisztina: Londoni mackók, Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen). Szabó Magda: Tündér Lala</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban, állóképek tervezése, kivitelezése és megbeszélése.</p> <p>A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb</p>		<p>A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül. Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).</p>
---	--	--

drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése (jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, bábelőadások, színházi előadások megbeszélésekor.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kitartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).</p> <p>Az írás lendületének és tempójának fokozása.</p> <p>Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással.</p> <p>Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - írása jól olvasható; - írástempója lendületes; - füzetvezetése rendezett. 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> olvasható, tetszetős és rendezett füzetvezetés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Íráskép, szövegkép, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete.</p> <p>Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegformák jellemzőiről, a bekezdések szerepéről.</p> <p>A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p> <p>Tájékoztató szövegek: hír, hirdetés, értesítés, meghívó, sms, e-mail jellemzői, Leírás élőlényekről, tárgyakról, emberekről, jellemzés.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor. 	<p><i>Környezetismeret;</i> <i>matematika:</i> érthető, világos szóbeli szövegalkotás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés, hír, leírás, levél, meghívó; értesítés; hirdetés; SMS; e-mail.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotási gyakorlatok	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.
---	--

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor.</p> <p>Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.</p> <p>Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba.</p> <p>Szemléletes leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról. Jellemzés készítése emberről.</p> <p>Levélírás, levélcímzés. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével.</p> <p>Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.</p> <p>A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségével.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – adott vagy választott témáról 8–10 mondatos leírást készít a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára; – a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit. 	<p><i>Környezetismeret:</i> változatos élővilág; a tanultak bemutató leírása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Természeti jelenség megfigyelése, a tapasztalatok leírása, megjelenítése. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal (médiaszöveg-írás).</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélés, történetmondás, leírás, jellemzés; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	Órakeret 31 óra
Előzetes tudás	A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében. A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerzésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben. A nyelvi tudatosság fokozása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A kijelentő, kérdő, felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben.</p> <p>A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.</p> <p>Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése, a létigék különböző ideje.</p> <p>Az igekötő szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.</p> <p>Az igemódok felismerése, mondatalkotás a megfelelő igemódokkal.</p> <p>A számnév ismerete, csoportosítása, alkalmazása.</p> <p>A fokozott számnévi alakok helyes használata.</p> <p>A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat; – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; – a szövegkörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket; – alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolásának elemzése a képzőművészetben.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> tulajdonnevek a térképeken.</p>

<p>A névmások (személyes, mutató, kérdő) szerepének megértése, alkalmazásuk a mondatokban.</p> <p>A szóalkotás módjainak megismerése.</p> <p>A főnévi igenév ismerete, alkalmazása.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév, földrajzi név, márkanév, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknévfokozás; számnév, tőszámnév, sorszámnév, törtszámnév; határozott számnév, határozatlan számnév; személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos</p>	<p>Órakeret 43 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet körében.</p> <p>A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása.</p> <p>A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben.</p> <p>Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor.</p> <p>Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A helyesírási készség fejlesztése.</p> <p>A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmaztatása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén.</p> <p>Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; igemódok, tulajdonnevek, fokozott melléknevek és számnevek; ragos névszók; névutós szerkezetek; betűvel írt számnevek; a keltezés többféle formája.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; – a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; – írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; – helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja. 	<p><i>Környezetismeret:</i> térképvázlat készítése tulajdonnevek feltüntetésével.</p> <p><i>Matematika:</i> számnevek helyesírása.</p>

A j hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget. Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Tanulás különböző típusú szövegekből.</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal. Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai.</p> <p>Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészairől. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit; – azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését; – képes önálló tanulásra; – ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit; – ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében; – a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ; – információt keres, kezel önállóan néhány forrásból; – szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, József Attila: Betlehemi királyok, Mama; Petőfi Sándor: Füstbe ment terv; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás; 	<p><i>Környezetismeret:</i> jelenségek megfigyelése, ok-okozati kapcsolatok keresése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>

<p>információhordozók, elektronikus információs eszközök, internet, digitális tananyag használata.</p> <p>A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.</p> <p>Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p>	<p>részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal; Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből, illetve szépprózai művekből.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat, digitális tananyag.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése – folyamatos	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismertetése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismertetése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény mellett, vitakészség kialakulása.</p> <p>A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai 	<p><i>Erkölcstan:</i> Értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezetem, barátság.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> Környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság.</p>

<p>művek tanulságainak értelmezése.</p> <p>A saját vélemény mellett a nem saját álláspont megjelenítésének, átélésének képessége. Mások véleményének megértése, elfogadása. Vélemények összevetése, különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája.</p> <p>A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a fentiek segítségével is. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is.</p> <p>Szülők, nagyszülők gyermekkor, életmódja, tárgyi világa. Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata; időrend.</p> <p>A múlt emlékei környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások).</p> <p>Nemzeti ünnepeink, jelképeink. A magyar szabadságküzdelmek kiemelkedő alakjai.</p> <p>Kiemelkedő magyar tudósok, feltalálók, művészek, sportolók.</p> <p>Az egymással szembeni tisztelet, a máság elfogadása.</p> <p>A lakóhely ismerete.</p>	<p>kérdésekben;</p> <ul style="list-style-type: none"> – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni. – történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket. – Képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt. 	<p>Egészséges életmód. Viselkedési normák.</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> a lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulság, vita, vélemény, konfliktus, múzeum, műemlék, szokás, életmód, időrend.</p>	

<p>Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)</p>	<p>15 óra</p>
<p>A fejlesztés várt eredményei a 4.</p>	<p>- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi</p>

<p>év végén</p>	<p>érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse. - Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. - Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. - Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát. - Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. - Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket. - Legismertebb költőink, íróink nevének és a tőle olvasott művek címének megjegyzése. - A memoriterek szöveghűen mondja el. - Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával. (leírás, levél, hír) - Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. - Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is. - A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa. - Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. - Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. - Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön. - Szintfelmérés minden téma lezárásakor.
-----------------	---